

COLLEGE VAN TOEZICHT

ADVOCATUUR

JAARVERSLAG 2024

COLLEGE VAN TOEZICHT
ADVOCATUUR

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord	3
1.	Toezichtmodel en organisatie van het college	5
	1.1 Toezicht op de advocatuur	5
	1.2 Samenstelling, voorzitterschap en ondersteuning van het college	5
2.	Regulier toezichtprogramma en aanvullende acties	7
	2.1 Bezoekronde 2024	7
	2.2 Periodiek overleg met dekenberaad	12
	2.3 Signaalopvolging	12
	2.4 Periodiek overleg met algemene raad van de NOVA	13
	2.5 Stakeholdergesprekken	14
3.	Overige werkzaamheden	16
	3.1 Voortgangsrapportages	16
	3.2 Jaarrekening en begroting	16
	3.3 Woo-verzoeken	16
	3.4 Ontwikkelingen in beleid, wet- en regelgeving	17
4.	De stand van het toezicht	20

VOORWOORD

De wetgever heeft het college van toezicht (het college) per 1 januari 2015 ingesteld om met een onafhankelijke blik van buiten toe te zien op de werking van het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten door de lokale dekens. Het college is onafhankelijk geïncorporeerd binnen de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA), onder meer door een eigen begroting en verantwoording, en een eigen bestuurssecretariaat. Het college stelt jaarlijks een werkplan, begroting en jaarrekening vast. Ter verantwoording over het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en doeltreffendheid van de werkzaamheden en werkwijze stelt het college jaarlijks een verslag van werkzaamheden vast.¹ Met dit jaarverslag voldoet het college aan deze wettelijke plicht over het verslagjaar 2024.

Het college stelt ook jaarlijks een separate financiële verantwoording op. Het voorlopige resultaat over 2024 laat een significant lagere realisatie zien ten opzichte van de door de minister voor Rechtsbescherming goedgekeurde begroting, wat grotendeels voortkomt uit de overgang naar een vaste bezetting van het bestuurssecretariaat. Het college zal hierover in het financieel jaarverslag 2024 nader rapporteren. In samenwerking met alle betrokkenen heeft het college zich ook in 2024 als systeemtoezichthouder ingespannen voor een goede werking van het toezicht op de advocatuur en de klachtbehandeling door de lokale dekens, alsmede de verdere professionalisering daarvan. Mede in dat kader heeft de minister voor Rechtsbescherming (de minister, nu staatssecretaris) het college in 2021 gevraagd hem vaker te informeren over verbeteringen in het toezicht op de advocatuur. In 2024 heeft het college in totaal twee voortgangsrapportages gepubliceerd.²

Tijdens de jaarlijkse bezoeken, die plaatsvonden in mei en juni 2024 heeft het college met alle dekens afzonderlijk gesproken. Als slot van de bezoeken heeft het college daaruit algemene bevindingen en aanbevelingen gedestilleerd. Deze zijn besproken met het dekenberaad om het toezicht en de klachtbehandeling verder te professionaliseren, uniformeren en versterken.

In 2024 had het college extra aandacht voor de effectiviteit van het toezicht in gesprekken met dekens en andere toezichthouders. Er is geen eenduidige definitie voor effectiviteit van toezicht. Het college herkent wel componenten waar het college op let bij de effectiviteit van toezicht:

1. wet- en regelgeving;
2. wet- en regelgeving zijn duidelijk voor de onder-toezicht-gestelden;
3. preventief toezicht houden;
4. in geval van niet naleving vindt handhaving plaats;
5. handhaving resulteert in gewenst gedrag.

Een mogelijke volgende component is ethisch handelen. De effectiviteit van toezicht wordt ook in 2025 nader onderzocht.

¹ Artikel 45e lid 1 jO artikel 45f lid 1 Advocatenwet.

² Deze voortgangsrapportages zijn [hier](#) te vinden.

Het toezicht op de advocatuur is aan ontwikkeling onderhevig. In de plannen van de minister van juni 2023 verschuift het toezicht van de lokale deken naar de nieuw op te richten Onafhankelijke Toezichthouder Advocatuur (OTA). Het college krijgt een andere rol en zal gaan bestaan uit drie door de Kroon benoemde leden. Daarbij zal dit college in het openbaar rapporteren over het beleid en de algemene gang van zaken van de OTA en onder andere de begroting goedkeuren. In juni 2024 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen om zowel het toezicht, het klachtenonderzoek en het onderdeel van het tuchtrechtelijk toezicht op naleving van de kernwaarden, onder te brengen bij de OTA. Omdat deze motie aanzienlijk afwijkt van het voorgestelde toezichtmodel, laat een wetsvoorstel langer op zich wachten. Het college blijft in de tussentijd onverminderd actief als toezichthouder in het huidige stelsel en betreft in de uitvoering daarvan relevante ontwikkelingen. Degevraagd kan het college zijn visie geven, met name als het gaat om de blik van buiten.

College van toezicht advocatuur,
mr. S. van Oers, algemeen deken van de NOvA
mr. A.J. de Geus, kroonlid
mr. drs. N.M. Edelenbos, kroonlid

Den Haag, 20 februari 2025

1. TOEZICHTMODEL EN ORGANISATIE VAN HET COLLEGE

1.1 Toezicht op de advocatuur

In het toezichtmodel voor de advocatuur zijn de dekenen van de elf lokale orden van advocaten belast met en eindverantwoordelijk voor het toezicht op advocaten en advocatenkantoren en de behandeling van klachten over advocaten. Het college heeft de wettelijke taak om toe te zien op de werking van het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten. Als systeemtoezichthouder draagt het college in het belang van rechtzoekenden en de maatschappij bij aan de bewaking en bevordering van de kwaliteit en integriteit van de advocatuur en de beroepsuitoefening van advocaten, waarbij het college de balans zoekt tussen de eindverantwoordelijkheid van de dekenen en zijn eigen taak als systeemtoezichthouder.

Binnen het wettelijk kader van de Advocatenwet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) toetst het college de taakuitoefening van de dekenen aan de Algemene Beleidsregel toezicht en klachtbehandeling, zoals nader uitgewerkt in het Toezichtkader.

Samengevat houdt dat in dat de dekenen:

- het toezicht en de klachtbehandeling uitoefent op een onafhankelijke, zichtbare, effectieve en professionele wijze, die consistent is met de manier waarop de andere dekenen deze taken uitoefenen; en
- toepassing geeft aan de door hem vastgestelde regels en aan de afspraken en handleidingen die de dekenen in het dekenberaad hebben gemaakt of opgesteld ten behoeve van hun toezicht en klachtbehandeling.

Het college heeft in de Algemene Beleidsregel toezicht en klachtbehandeling algemene normen gesteld waaraan het toezicht en de klachtbehandeling door de dekenen moeten voldoen. Deze normen zijn door het college nader ingevuld in het Toezichtkader. Hiermee is transparant aan welke normen het college toetst. Het toezichtproces van het college ten opzichte van de dekenen, inclusief de normen die daarbij gelden voor de dekenen, is vastgelegd in het Handhavingskader. De normering, de monitoring, de handhaving en de verantwoording zijn in het Handhavingskader op gestructureerde wijze beschreven en bijeengebracht. Hiermee draagt deze beleidsregel bij aan de verdere professionalisering van de taakuitoefening van het college en van de dekenen.

1.2 Samenstelling, voorzitterschap en ondersteuning van het college

Het college wordt gevormd door twee leden die zijn benoemd bij Koninklijk besluit - de zogenaamde kroonleden - en de algemeen deken van de NOvA die ieder voor in beginsel één dag per week zijn aangesteld.

Het college bestond in 2024 uit:

- mr. R.R. Crince le Roy, algemeen deken van de NOvA, tot 31 augustus 2024
- mr. S. van Oers, algemeen deken van de NOvA, vanaf 1 september 2024
- R. van Wijk - Russchen RBA, Kroonlid, tot 31 maart 2024
- mr. drs. N.M. Edelenbos, kroonlid, vanaf 1 april 2024
- mr. A.J. de Geus, Kroonlid

In het verslagjaar is de samenstelling van het college gewijzigd. De kroonleden zijn benoemd bij koninklijk besluit op voordracht van de minister voor Rechtsbescherming. Per 1 april 2024 is op eigen verzoek ontslag verleend aan kroonlid mevrouw Van Wijk-Russchen. Conform de Advocatenwet is mevrouw mr. N.M. Edelenbos benoemd als kroonlid. Per 1 september 2024 is de algemeen deken de heer mr. R.R. Crince le Roy afgetreden. Mevrouw mr. S. van Oers neemt sinds 1 september 2024 als algemeen deken deel aan het college.

Op grond van de Advocatenwet is de algemeen deken de voorzitter van het college. Naar aanleiding van de door Pro Facto uitgevoerde evaluatie van de Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta) en vooruitlopend op de hervorming van het toezicht op de advocatuur fungeert het langstzittende kroonlid in de praktijk als voorzitter. Gedurende het verslagjaar 2024 gaf mevrouw Van Wijk-Russchen als kroonlid tot en met 31 maart 2024 invulling aan dit fungerend voorzitterschap. Op 1 april 2024 heeft de heer De Geus het fungerend voorzitterschap overgenomen.

Bij de uitvoering van de taken wordt het college ondersteund door een bestuurssecretariaat. In 2022 en 2023 werd het college ondersteund door een bestuurssecretariaat dat merendeels bestond uit medewerkers die parttime en op interim-basis werkzaam zijn voor het college. De interim-aanstelling gaf het college de mogelijkheid te anticiperen op de voorgenomen hervorming van het toezicht op de advocatuur.

Uit de brief van de minister van 29 juni 2023 volgt dat ook in de nieuwe organisatie een college van toezicht blijft bestaan, zij het in een andere rol, functie en samenstelling. Dit maakt dat het college vanaf begin 2024 stapsgewijs de overgang heeft gemaakt van flexibele medewerkers naar een vaste bezetting van het bestuurssecretariaat.

2. REGULIER TOEZICHTPROGRAMMA EN AANVULLENDE ACTIES

In het Werkplan 2024 (het werkplan) heeft het college als systeemtoezichthouder een regulier toezichtprogramma en verschillende aanvullende acties opgenomen. Dit programma en deze acties vloeien mede voort uit de in het Werkplan beschreven ontwikkelingen, die het college signaleerde ten aanzien van het toezicht en bij de klachtbehandeling door de lokale deken.

Het toezichtprogramma omvatte in het verslagjaar 2024 de volgende componenten:

- dekenbezoekronde;
- periodiek overleg met het dekenberaad; en
- signaalopvolging.
- periodiek overleg met algemene raad van de NOvA; en
- overleg met andere stakeholders.

Hieronder wordt per onderwerp beschreven wat de voornemens van het college waren, welke doelstellingen en effecten het college daarbij voor ogen heeft gehad en welke werkzaamheden zijn verricht. Ten aanzien van de bezoeken zijn ook bevindingen en aanbevelingen opgenomen.

2.1 Bezoekronde 2024

Voornemens in het werkplan

Jaarlijks bezoekt het college alle lokale deken tijdens de bezoeken. Hiermee vormt het college zich een beeld over de werking van het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten door de deken. De deken moet op veel terreinen thuis zijn en over een brede set vaardigheden (kunnen) beschikken. Met de dekenbezoekronde geeft het college van toezicht invulling aan zijn rol als systeemtoezichthouder. Het college gaat na of de deken gemaakte beleidskeuzes in de praktijk consistent uitvoeren en of de deken goed toezicht uitoefenen. Vertrekpunt hierbij zijn de thema's die het college heeft opgenomen in dit werkplan en de normen uit het Toezichtkader: zichtbaar, onafhankelijk, effectief, professioneel en consistent.

In deze ronde en in het overleg met het dekenberaad in 2024 heeft het college extra aandacht besteed aan de effectiviteit van het toezicht en de klachtbehandeling door de deken:

- a) effectieve werking van het dekenale toezicht.

Het college beziet de wijze waarop het toezicht per arrondissement werkt, de effectiviteit daarvan en hoe deken het toezichtinstrumentarium toepassen. Ook werd ingegaan op de inrichting en planning van kantooronderzoeken in het kader van het toezicht en de afweging van een deken om bestuursrechtelijk te handhaven. Hierbij betrof het college de reactie van de deken op de informatie-uitvraag en casuïstiek op basis van afgeronde toezichtdossiers;

b) effectieve klachtbehandeling.

In deze bezoekeronde stond het college stil bij de effectiviteit van de klachtbehandeling. Het college betrok hierbij de reactie van dekens op de informatie-uitvraag, casuïstiek op basis van afgeronde dossiers alsmede klachten, signalen en tuchtrechtrechtspraak;

c) jaarplan van het dekenberaad en actuele ontwikkelingen.

In deze bezoekeronde besteedde het college aandacht aan de wijze waarop een deken het jaarplan van het dekenberaad uitvoert ter uniformering, professionalisering en versterking van toezicht en klachtbehandeling, en prioritering die daarbij wordt toegepast. Ook kwamen dilemma's aan bod die de deken in het afgelopen jaar heeft ervaren.

Bij deze aandachtspunten werd ook met de dekens besproken hoe opvolging is of wordt gegeven aan relevante aanbevelingen naar aanleiding van de dekenbezoekeronde in 2023.³

Ter voorbereiding op de bezoekeronde heeft het college, zoals gebruikelijk, een informatie-uitvraag gedaan aan de dekens om feitelijk inzicht te krijgen in het uitgeoefende toezicht. Daarnaast heeft het college vragen en bespreekpunten voorbereid die in de gesprekken met de dekens aan de orde zijn gesteld. Deze bespreekpunten zijn gebaseerd op o.a. de reactie op de informatie-uitvraag, een analyse van jaarplan van het dekenberaad en overige informatie zoals signalen, tuchtrechtelijke uitspraken en publicaties van het dekenberaad. De informatie-uitvraag is als bijlage bijgevoegd bij dit jaarverslag.

Doelstelling

Een bezoekeronde waarin wordt voortgebouwd op de bevindingen en aanbevelingen uit de vorige bezoekeronde.

Beoogd effect

Bijdrage aan verdere professionalisering en uniformering van het toezicht, en consistentie van handelen door dekens.

Werkzaamheden

De dekenbezoeken vonden plaats in mei, juni en begin juli 2024 en zijn afgelegd door twee collegeleden met een medewerker van het bestuurssecretariaat voor vastlegging. Net als in 2023 is gesproken met de deken en de adjunct-secretaris. Vooraf heeft het college bij alle dekens een informatie-uitvraag gedaan. De verstrekte informatie is betrokken bij de voorbereiding van het bezoek. Per bezoek is een verslag opgesteld. Na alle bezoeken heeft het college uit de verslagen en verstrekte informatie 'rode draden' gedistilleerd om toezicht en klachtbehandeling verder te professionaliseren, uniformeren en versterken. Dit is vertaald naar bevindingen en aanbevelingen, waarin specifieke aandacht is voor de onderwerpen uit aanbeveling 9 van de Pro Facto eindrapportage d.d. 5 augustus 2020. Ook heeft het college enkele best practices/tips & tricks geïdentificeerd. Het college heeft dit besproken met het dekenberaad. Nadat de feedback van het dekenberaad is verwerkt, heeft het college de bevindingen en aanbevelingen vast-

³ Een deel van de aanbevelingen naar aanleiding van de dekenbezoekeronde is gericht tot het dekenberaad. De opvolging daarvan zal het college met het dekenberaad bespreken.

gesteld op 26 november 2024. Hieronder volgt een samenvatting van de bevindingen en aanbevelingen.

De opvolging van deze aanbevelingen bespreekt het college in 2025 met het dekenberaad in de periodieke overleggen. Ook komen deze aanbevelingen aan bod in de bezoekeronde van 2025.

Bevindingen en aanbevelingen op basis van de bezoekeronde

In de negende voortgangsrapportage aan de minister, die het college publiceerde op 28 november 2024, is de volgende samenvatting van aanbevelingen en bevindingen uit de bezoekeronde opgenomen.

Dekenbezoekeronde 2024

De dekenbezoeken zijn voor het college een middel om invulling te geven aan de taak als systeemtoezichthouder. Het college let dan ook op consistentie tussen beleid en praktijk, of het toezicht goed wordt uitgeoefend in het licht van de criteria uit het toezichtkader, en op de thema's die het college in zijn werkplan heeft opgenomen. Voor 2024 waren dat de effectieve werking van het dekenale toezicht, de effectiviteit van de klachtbehandeling, en de verdere uniformering, professionalisering en versterking van het toezicht en de klachtbehandeling via het jaarplan van het dekenberaad.

Algemeen beeld

Het dekenaat is voor de meeste dekenen een voltijds betrekking. Sommige dekenen voeren daarnaast nog een beperkte praktijk. De deken staat onder toenemende druk vanuit de maatschappij, de politiek en de media. Die druk brengt het gevaar met zich dat het gezag van de deken wordt aangetast. Dekenen bevinden zich vaker in een lastige positie als incidenten breed uitgemeten worden in de media of de politiek. De deken kan geen volledige openheid van zaken geven en daardoor verdwijnt de noodzakelijke nuance in het debat.

Ook komt het voor dat advocaten die onder toezicht van de deken staan, zich zo nu en dan aan het toezicht van de deken proberen te onttrekken door zich te laten overschrijven naar een ander arrondissement. Het college constateert dat die pogingen vruchteloos blijken, omdat de informatie-uitwisseling tussen de dekenen op orde is.

Gelet op het aan het dekenaat verbonden tijdsbeslag en de noodzakelijke afstand tot de balie, geeft het college het dekenberaad in overweging te reflecteren op de combinatie van het dekenaat en het voeren van een praktijk als advocaat.

Naleving Toezichtkader

In het naleven van de criteria uit het Toezichtkader ziet het college goede vorderingen. Er zijn wederom stappen gezet om te komen tot een meer uniforme werkwijze, aanpak en vastlegging van

het toezicht en de klachtbehandeling. Dat draagt bij aan de verdere professionalisering en consistentie van het toezicht en de klachtbehandeling. Mede naar aanleiding van aanbevelingen volgend op de dekenbezoekronde van 2023 is door de deken in toenemende mate ingezet op risico-gestuurd financieel toezicht. Dit heeft de effectiviteit van het toezicht vergroot. Het college doet de aanbeveling om in 2025 nog meer in te zetten op risico-gestuurd toezicht. Voor de zichtbaarheid van het toezicht blijven de juistheid van de cijfers in het jaarverslag en de wijze van opvolging van speerpunten een aandachtspunt.

Deken en bureau

De capaciteit van de lokale orde bureaus is kwetsbaar. Klachtbehandeling en verzoeken tot aanwijzing van een advocaat trekken een zware wissel op deze capaciteit. Klachten worden complexer en klagers gedragen zich agressiever. Veiligheid van bureaumedewerkers is daarmee een punt van aandacht, waar de lokale en landelijke orde(n) ook veel aandacht voor hebben via onder meer weerbaarheidstrainingen. De behandeling van klachten en verzoeken is erg tijdsintensief en werkt niet altijd motiverend voor bureaumedewerkers. Dat, in combinatie met de onzekerheid omtrent de toekomst van het toezicht op de advocatuur leidt ertoe dat enkele bureaumedewerkers hun carrière buiten de lokale orden hebben voortgezet. In dergelijke gevallen blijkt het moeilijk om gekwalificeerde medewerkers te werven.

Toezicht

Toezicht is datgene wat in de wet wordt beschreven als toezicht en door de minister nader is toegelicht. Dat is het controleren van de naleving door advocaten van het bepaalde bij of krachtens de Advocatenwet, de Wwft en de Wki. Hiertoe behoort ook toezicht op de zorg die advocaten behoren te betrachten ten opzichte van degenen wiens belangen zij als zodanig behartigen of behoren te behartigen en enig handelen en nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. Toezicht is met name preventief van karakter en heeft als doel de kwaliteit en integriteit van de beroepsuitoefening te bewaken en bevorderen. Daarnaast omvat toezicht ook het opvolgen van signalen. Om voldoende signalen binnen te krijgen, zijn contacten met ketenpartners essentieel. Het college beveelt aan om naast de traditionele ketenpartners op reguliere basis te overleggen met een bredere groep ketenpartners, alsmede om te onderzoeken of gecentraliseerd signalen zouden kunnen worden uitgewisseld.

Binnen het toezicht vormen kantoorbezoeken een belangrijk middel om controle te houden op de naleving door advocaten van het bepaalde bij of krachtens de Advocatenwet, de Wwft en de Wki en voor het toezicht op de zorg die advocaten behoren te betrachten ten opzichte van degenen wiens belangen zij als zodanig behartigen of behoren te behartigen en enig handelen en nalaten dat een behoorlijk advocaat niet betaamt. Het college heeft van de deken begrepen dat de aselecte kantoorbezoeken vanuit toezichtperspectief weinig toevoegen, terwijl risico-gestuurde kantoorbezoeken aan de hand van prioriteiten en signalen het meest relevant zijn en vaker leiden tot constatering van normschendingen. Om die reden beveelt het college aan dat risico-gestuurd toezicht de prioriteit krijgt binnen het toezicht en de wijze van risico-sturing verder wordt ontwikkeld. Daarbij nuanceert het college de in het Toezichtkader opgenomen kantoorbezoeknorm van

10% als volgt. 10% van de kantoren uit het arrondissement ontvangen van het bureau van de orde de vragenlijst die bestemd is voor kantoorbezoeken en kantooronderzoeken. Dit is een lijst met toezicht-gerelateerde vragen. De antwoorden op die vragen worden vervolgens geanalyseerd door de medewerkers van het bureau van de orde. Waar daartoe aanleiding is, gaat de deken vervolgens op kantoorbezoek/kantooronderzoek. Als er vanuit het oogpunt van risico-gestuurd toezicht geen aanleiding is voor de deken om als toezichthouder een kantoorbezoek af te leggen, kan er in overleg met de deken voor worden gekozen om een of meerdere leden van de raden van de orde een kantoorbezoek te laten afleggen. Zij mogen geen toezicht-gerelateerde bevoegdheden uitoefenen, maar kunnen wel een relationeel/preventief bezoek aan het kantoor brengen.

Klachtbehandeling

Het aantal klachten over 2023 liet een dalende trend zien, maar het college constateert na de dekenbezoeken dat klachten en het klachtgedrag complexer worden. In combinatie met het toenemend aantal verzoeken tot aanwijzing van een advocaat (artikel 13 Advocatenwet) vormt dit een uitdaging voor de bureaus van de lokale orden. Tegelijk ziet het college ook verschillen in de klachtprocedures bij de verschillende bureaus en de wijze van registratie van klachten, bemiddelingen en adviezen. Om die reden beveelt het college aan te komen tot een verdere uniformering van de klachtprocedure en de wijze van registratie, zodat trends beter zichtbaar worden.

Handhaving

Het college ziet dat de wijze van afdoening van klachten en signalen per deken kan verschillen, evenals de keuze voor het handhavingsmiddel. Om die reden doet het college de aanbeveling de gezichtspunten voor handhaving en de wijze van registratie daarvan verder te uniformeren.

Daarnaast constateert het college dat dekens worstelen met het onderbouwen van klachten die zien op gebrekkige/ondermaatse kwaliteit van een advocaat. In die zaken is het een mogelijkheid coaching in te zetten, of bestuursrechtelijke handhaving toe te passen. De vraag is in hoeverre het lukt om adequaat op te treden bij klachten.

Het bestuursrecht wordt nog steeds beperkt ingezet voor handhaving en dan vooral voor lichtere overtredingen. Een (voornemen tot het opleggen van een) last onder dwangsom blijkt in de praktijk wel effectief voor deze overtredingen. Veel dekens hebben niettemin een voorkeur voor het tuchtrecht, omdat dat sneller en disciplinerend werkt.

Dekenberaad

Binnen het dekenberaad is een dekenopleiding ontwikkeld die wordt aangeboden aan nieuw aantredende dekens. In 2024 zijn er vier nieuwe dekens gestart en de ervaringen met de dekenopleiding zijn positief. Het college beveelt aan om in bredere zin jaarlijks het functioneren van het dekenberaad en de dekens volgens een vaste methodiek te evalueren. Onderdeel van een dergelijke evaluatie zou moeten zijn in hoeverre opvolging wordt gegeven aan de jaarlijks vastgestelde prioriteiten.

Best practices / tips & tricks

In de dekenbezoekronde heeft het college een groot aantal *tips and tricks* waargenomen die nog niet algemeen worden toegepast. Deze zijn gedeeld met de dekens en het college moedigt de dekens aan om regelmatig in dekenberaad-verband *tips and tricks* met elkaar te delen.

Omdat in 2024 vier nieuwe dekens zijn benoemd, zijn deze dekens aan het einde van het jaar een tweede keer bezocht. Tijdens deze gesprekken stond hun inwerkperiode en eerste bevindingen als deken centraal.

2.2 Periodiek overleg met dekenberaad

Voornemens in het werkplan

Om bij te dragen aan uniform en professioneel toezicht op de advocatuur heeft het college periodiek overleg met het dekenberaad. In 2024 is twee keer een sessie gepland van het college met het voltallig dekenberaad en vier keer een overleg van het college met het dagelijks bestuur van het dekenberaad. Gespreksonderwerpen worden in onderling overleg bepaald.

Doelstelling

Goede sessies waarin observaties, inzichten en concrete handvatten gedeeld worden. Goed contact tussen het college en dekens.

Beoogd effect

Bijdrage aan een toezichtcultuur, en verdere professionalisering en uniformering van het toezicht en klachtbehandeling. Op de hoogte zijn van wat er leeft bij de dekens, welke onderwerpen zij onderling met elkaar bespreken en het mogelijk maken van signaal- en informatie-uitwisseling.

Werkzaamheden

Het college overlegde in het verslagjaar viermaal met het dagelijks bestuur van het dekenberaad en tweemaal met het voltallig dekenberaad. Eind 2023 heeft het college bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de bezoekronde 2023 aan de dekens teruggekoppeld. In 2024 is de opvolging van deze aanbevelingen besproken. Het ging daarbij met name om de inzet van de leden van de raden van de orden bij het toezicht. Verder is de opzet en informatie-uitvraag van de bezoekronde 2023 toegelicht. Ook was het college in dialoog met het dekenberaad over de herziening van het Toezichtkader door het college, een evaluatie van het dekenberaad, en het inwerkprogramma voor nieuwe dekens. Het jaarplan met ambities, speerpunten en prioriteiten die de dekens stellen voor hun toezicht op de advocatuur en de klachtbehandeling werd besproken. Tot slot kwamen actuele ontwikkelingen aan de orde, waaronder de transitie van het toezicht die zal leiden tot één landelijke onafhankelijke toezichthouder advocatuur.

2.3 Signaalopvolging

Voornemens in het werkplan

Voorgaande activiteiten vinden op vaste momenten plaats. Niet alles is echter voorspelbaar of af te handelen op deze vaste momenten. Tussentijds kunnen er ontwikkelingen zijn die direct aandacht behoeven van het college. Het college verwacht in dit kader dat iedere deken het college tijdig en uit eigen beweging

informeert over (urgente) zaken of situaties die een meer dan gebruikelijke impact op de uitoefening van het toezicht en/of de klachtbehandeling zouden kunnen hebben of daaraan schade kunnen berokkenen. Ook verwacht het college notificatie bij ongebruikelijke klachten, meldingen en patronen. Het college is zelf ook doorlopend alert op signalen die het college ontvangt, nieuwsfeiten en overige informatie ten behoeve van zijn toezicht. Het college screent hiervoor de nodige informatiebronnen. Daarnaast ontvangt het college rechtstreeks informatie van klagers over de behandeling van hun klacht, of van advocaten over het toezicht door de deken. Het college heeft geen wettelijke taak of bevoegdheid om klachten te behandelen over de handelwijze van deken in individuele gevallen, maar voor het college zijn dergelijke signalen een bron van informatie over de uitoefening van het toezicht en de klachtbehandeling door de deken.

Werkzaamheden

In het verslagjaar leverden 17 personen signalen aan. Zij klaagden onder andere over de klachtbehandeling of het toezicht door deken. Daarnaast wendden zes personen, die eerder al signalen zonden, zich dit jaar opnieuw met berichten over dezelfde kwesties tot het college. Los van deze signalen ontvangt het college van toezicht een klein aantal berichten die niet direct aan het college gericht zijn in kopie. Ook is er een klein aantal veelklagers actief. Het college merkt op dat dergelijke signalen - veelal voorzien van meerdere documenten - veel capaciteit van het bestuurssecretariaat van het college vragen.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Aantal personen met een signaal	23	32	35	30	31	19	21	27
Aantal nieuwe signalen over toezicht of klachtbehandeling	17	19	6	14	12	15	9	15

Tabel 1 - overzicht ontvangen signalen 2017-2024

Naar aanleiding van meerdere signalen heeft het college in 2024 een normoverdragend gesprek gevoerd met een deken. Dit heeft geleid tot afspraken over betere informatie-uitwisseling tussen het college en de deken.

2.4 Periodiek overleg met algemene raad van de NOvA

Voornemens in het werkplan

Het college en de algemene raad van de NOvA hebben afgesproken periodiek overleg te voeren. Enerzijds omdat de college en de NOvA gebruikmaken van gemeenschappelijke voorzieningen. Anderzijds over relevante ontwikkelingen voor het huidige en toekomstige toezicht op de advocatuur, het functioneren van het college en de rol van de NOvA als regelgever en beleidsmaker.

Doelstelling

Overleg over en delen van kennis met betrekking tot het huidige en toekomstige toezicht op de advocatuur, functioneren van beide organen en andere relevante ontwikkelingen.

Beoogd effect

Bijdrage aan professionele uitoefening van de taken van het college en rolvaste positionering van het

college jegens de NOvA. Op de hoogte zijn van wat er leeft in de beroepsgroep, en welke onderwerpen zij met elkaar bespreken.

Werkzaamheden

Het college overlegde in 2024 vier keer met de algemene raad van de NOvA. Daarbij is onder meer gesproken over personele ontwikkelingen binnen het college en het bestuurssecretariaat, Woo-verzoeken en beleidsmatige ontwikkeling ten aanzien van de advocatuur.

2.5 Stakeholdergesprekken

Voornemens in het werkplan

Ten behoeve van de uitvoering van het systeemtoezicht gaat het college graag in gesprek met andere relevante stakeholders zoals toezichthouders in andere domeinen en organen belast met de tuchtrecht-spraak ten aanzien van advocaten.

Doelstelling

Overleg over relevante ontwikkelingen en leren van toezichthouders in andere domeinen en organen belast met tuchtrechtspraak.

Beoogd effect

Bijdrage aan de voorbereiding en uitvoering van het systeemtoezicht, alsmede bevorderen van samenwerking en interactie met andere stakeholders en toezichthouders. Op de hoogte zijn van wat er leeft bij stakeholders, en welke onderwerpen zij onderling met elkaar bespreken.

Werkzaamheden

In het najaar 2024 voerde het college gesprekken met andere toezichthouders en stakeholders. Gesproken is met vertegenwoordigers van de FIU-Nederland, het Bureau Financieel Toezicht, de Nationale Ombudsman, de minister (nu staatssecretaris) voor Rechtsbescherming, en het College van Afgevaardigden. In deze stakeholdergesprekken ontving het college informatie, inzichten en signalen over de advocatuur of de actuele ontwikkelingen met betrekking tot het toezicht en/of de klachtbehandeling in andere sectoren of beroepsgroepen. Ook trends en ontwikkelingen in andere branches kunnen zo gekoppeld worden aan de uitvoering van het systeemtoezicht op de advocatuur. De gesprekken zijn wederzijds als nuttig ervaren. De contactfrequentie is vastgesteld op eens per jaar of per twee jaar. Er waren drie belangrijke punten die naar voren kwamen in de stakeholdergesprekken:

- (1) Het college kan leren van stakeholders zoals de FIU, de Nationale Ombudsman en het BFT, die beschikken over een ruime hoeveelheid aan data en een team dat data kan analyseren.
- (2) Samen met andere toezichthouders kan het college optrekken in de vraag hoe we vast kunnen stellen dat toezicht effectief is. De effectiviteit lijkt moeilijk te meten. Signalen en bewustwording zijn hierin in ieder geval belangrijk.

(3) De Nationale Ombudsman werkt met vijf stappen in geval van aanhoudend en grensoverschrijdend klaaggedrag. Het college kan leren van deze manier van omgang met veelklagers.

Naar aanleiding van deze gesprekken zal het college aanvullend gesprekken plannen met de leden van de raden van de orden en het dekenberaad. Er worden opnieuw stakeholdergesprekken gepland om de te leren lessen verder uit te diepen.

3. OVERIGE WERKZAAMHEDEN

3.1 Voortgangsrapportages

Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de minister voor Rechtsbescherming het college gevraagd te rapporteren over verbetering in het toezicht op de advocatuur in het licht van de evaluatie van de Wpta. Conform het werkplan 2024 beoogde het college in dit verslagjaar twee voortgangsrapportages te publiceren. Hieraan is opvolging gegeven. De achtste en negende voortgangsrapportages zijn in april respectievelijk november 2023 aan de minister en andere stakeholders toegezonden, en gepubliceerd op de website van het college. Het college heeft in 2024 tweemaal met de verantwoordelijk bewindspersoon over een voortgangsrapportage gesproken. Tijdens die gesprekken is ook gesproken over de samenstelling van het college, en over de toekomst van het toezicht op de advocatuur.

3.2 Jaarrekening en begroting

Het college stelt een eigen begroting en een jaarrekening vast die ingevolge artikel 45e Advocatenwet goedkeuring behoeven van de minister voor Rechtsbescherming, gehoord de algemene raad van de NOvA. Indien gedurende het kalenderjaar aanmerkelijke verschillen (dreigen te) ontstaan tussen de werkelijke en begrote baten en lasten van het college is het college gehouden de algemene raad en de minister onverwijld op de hoogte te brengen onder vermelding van de oorzaak en de verwachte omvang van de verschillen. Indien dat niet mogelijk is vanwege de toezichtstaken van het college, kan het college met een summiere omschrijving volstaan.

Gelet op het voorgaande heeft het college de jaarrekening 2023 op 25 april 2024 aan de minister toegezonden. Op 26 juni 2024 heeft de minister – gehoord de algemene raad – de jaarrekening 2023 formeel goedgekeurd.

Het college heeft op 20 november 2024 zijn begroting voor het jaar 2025 vastgesteld en vervolgens voor goedkeuring op 21 november 2024 doorgezonden naar de minister. De minister heeft – met inachtneming van de kennisgeving de algemene raad – de begroting op 16 januari 2025 goedgekeurd. De begroting voor de komende jaren laat in zijn geheel een dalende trend zien.

3.3 Woo-verzoeken

Het college is een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en valt derhalve ook onder werking van de Wet open overheid (Woo). De behandeling van de Woo-verzoeken vraagt specifieke expertise en extra capaciteit, die in de huidige opzet en invulling niet binnen het bestuurssecretariaat van het college aanwezig is. Voor de behandeling is dan ook specifieke expertise en aanvullende capaciteit ingehuurd. Het college signaleerde in 2023 dat het aantal Woo-verzoeken en daarbij de voor bezwaar en beroep vatbare beslissingen was toegenomen en meer capaciteit vroeg van het bestuurssecretariaat ten opzichte van voorgaande jaren. In 2024 zette deze trend zich niet voort. Er zijn geen nieuwe Woo-verzoeken ontvangen. Twee lopende Woo-verzoeken vragen nog capaciteit.

3.4 Ontwikkelingen in beleid, wet- en regelgeving

Toezichtkader

In het Toezichtkader⁴ zijn de criteria uitgewerkt die ten grondslag liggen aan het systeemtoezicht van het college: zichtbaar, onafhankelijk, effectief, professioneel en consistent. Het college heeft het Toezichtkader in 2024 op enkele punten geactualiseerd zodat dit de huidige taakopvatting, standpunten en actuele werkzaamheden van het college reflecteert. De hierin opgenomen toezichtcriteria bleven het uitgangspunt en wijzigden niet materieel.

In het geactualiseerde Toezichtkader werd een nadere invulling gegeven aan de normen zichtbaar, onafhankelijk, effectief, professioneel en consistent en werd verduidelijkt dat de toetsing hieraan door het college plaatsvindt vanuit het perspectief van systeemtoezichthouder.

Soms is het nodig de behandeling van een klacht te verwijzen naar een andere lokale deken of een andere lokale deken bij het toezicht te betrekken. Bijvoorbeeld omdat de klacht of het toezicht de deken zelf raakt en deze daarmee de klacht niet onafhankelijk kan beoordelen. Het Toezichtkader vermeldt deze mogelijkheid sinds 2024, maar bepaalt dat de verwijzende deken ook dan steeds verantwoordelijk blijft.

Over de onafhankelijkheid van dekens is het volgende verduidelijkt. De lokale dekens komen voort uit de beroepsgroep en zijn in de lokale orde verantwoordelijk voor het toezicht op en de behandeling van klachten over advocaten. Dit stelt hoge eisen aan hun onafhankelijkheid. In de praktijk werden leden van de raden van de lokale orde ingezet voor de uitvoering van de feitelijke toezichtwerkzaamheden die zijn opgedragen aan de lokale deken. Dat kan (de schijn van) een belangenconflict opleveren, omdat deze leden zelf ook onder toezicht van de lokale deken staan. Bovendien past hun inzet niet goed in het wettelijke systeem waarin een scheiding is gemaakt tussen de raad van orde en de deken. Aan de lokale deken zijn als enig toezichthouder/bestuursorgaan in het arrondissement specifieke rechten en plichten toegekend. Het Toezichtkader verduidelijkt daarom dat voor de ondersteuning van de lokale deken bij feitelijke toezichtwerkzaamheden medewerkers van de bureaus van de orden van advocaten worden ingezet en niet leden van de raden van de lokale orde. Bij de behandeling van een concrete klacht kunnen deze leden wel worden ingezet, bijvoorbeeld vanwege hun specifieke expertise. De lokale deken blijft echter steeds verantwoordelijk.

De dekens zijn via het dekenberaad geconsulteerd over het voorstel tot wijziging van het Toezichtkader. Het Toezichtkader is in werking getreden op 1 april 2024.

Naar aanleiding van de dekenbezoekronde 2024 is dit beleid verder ontwikkeld en genuanceerd. De kern vormt de aanbeveling dat risico-gestuurd toezicht prioriteit krijgt, en in het verlengde daarvan dat bij kantoorbezoeken het accent verschuift van aselechte kantoorbezoeken naar risico-gestuurde kantoorbezoeken. Deze bezoeken zijn vanuit het perspectief van toezicht het meest relevant. Tegelijk worden de aselechte kantoorbezoeken wel als nuttig ervaren, zowel door de deken als door de bezochte kantoren. Waar naar aanleiding van een vragenlijst en bureau-onderzoek aanleiding is voor toezicht, gaat de deken op kantoorbezoek/kantooronderzoek. Als er vanuit het oogpunt van risico-gestuurd

⁴ Het toezichtkader is in te zien op: [Beleidsregels](#)

toezicht geen aanleiding is voor de deken om als toezichthouder een kantoorbezoek af te leggen, kan er in overleg met de deken voor worden gekozen om een of meerdere leden van de raden van de orde een kantoorbezoek te laten afleggen. Zij mogen geen toezicht-gerelateerde bevoegdheden uitoefenen, maar kunnen wel een relationeel/preventief bezoek aan het kantoor brengen.

Dekens kunnen bij een toezichtgerelateerd kantoorbezoek leden van de raden van de orde als expert op een bepaald rechtsgebied meenemen. Daarbij geldt dat conform artikel 45 a, tweede lid van de Advocatenwet inzicht in informatie die valt onder de geheimhoudingsplicht van de deken gerespecteerd dient te worden. Als een lid van de raad van de orde bovendien onvoldoende distantie heeft tot een bepaald kantoor, kan het beter kan zijn om een lid van een raad van de orde van een ander arrondissement, of een andere expert, mee te nemen.

Deze verdere ontwikkeling wordt in 2025 in het Toezichtkader vastgelegd.

Inwerkingtreding Wet kwaliteit incassodienstverlening

Per 1 maart april 2024 is de Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki) in werking getreden. Deze nieuwe wet bevat regels over de uitvoering van buitengerechtelijke incassowerkzaamheden. Dit zijn activiteiten ter verkrijging van voldoening buiten rechte van een vordering tot betaling van een geldsom. De Wki zal niet alleen gaan gelden voor incassobureaus, maar ook voor advocaten die incassodiensten verrichten. Daarbij zal de deken toezichthouden op de naleving van de Wki door advocaten. Het college zal dit onderwerp betrekken in het systeemtoezicht.

Wijziging Sanctieregelgeving / Wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen (Wis)

Op dit moment is er geen toezichthouder voor de naleving van de sanctie-regelgeving door de advocatuur. Dit gaat veranderen. De voor sancties verantwoordelijke minister van Buitenlandse zaken werkt aan modernisering van het Nederlandse sanctiestelsel en heeft in juli/augustus 2023 een consultatie gehouden. Het concept-wetsvoorstel beschrijft het voornemen de Sanctiewet in te trekken en via een nieuwe wet internationale sanctiemaatregelen het toezicht op naleving van sanctiemaatregelen uit te breiden naar advocaten. De Algemene Raad van de NOvA wijst een deken aan die toezichthoudende autoriteit wordt. Dit toezicht zal risico-gestuurd plaatsvinden. Met de keuze om dit toezicht bij een deken te beleggen, wordt voorgesorteerd op de komst van de OTA.

Naast de rol van systeemtoezichthouder, waarin het college toezicht houdt op het door de deken uitgeoefende toezicht, krijgt het college onder de voorgestelde Wis de taak om nadere bedrijfsvoeringsregels te stellen om de mate van naleving van sanctiemaatregelen te vergroten en te voorkomen dat schendingen van sanctiemaatregelen plaatsvinden. Daarom heeft het college hier in 2024 over gesproken met het ministerie van Justitie en Veiligheid, en met het dekenberaad.

Toekomst toezicht advocatuur

Op 18 juni 2024 heeft de Tweede Kamer tijdens de bespreking van een nieuw toezichtsmodel advocatuur twee moties aangenomen. De eerste strekt ertoe de Onafhankelijk Toezichthouder Advocatuur na drie jaar te evalueren en daarin ook de wijze van klachtafhandeling mee te nemen. De tweede motie

verzoekt de regering om bij de versterking en hervorming van het toezicht op de advocatuur zowel het toezicht, het klachtenonderzoek en het onderdeel van het tuchtrechtelijk toezicht op naleving van de kernwaarden, onder te brengen bij de Onafhankelijke Toezichthouder Advocatuur. In een brief van 9 september 2024 reageerde de staatssecretaris voor Rechtsbescherming hierop. Omdat de laatstgenoemde motie aanzienlijk afwijkt van de voorgestelde contouren voor een nieuw toezichtmodel, zoals kenbaar is gemaakt 29 juni 2023, zal de staatssecretaris de komende periode met betrokken partijen binnen de advocatuur spreken over het toezicht en de wijze waarop met de motie moet worden omgegaan. Daardoor wordt de oorspronkelijke planning om het conceptwetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet rondom de zomer 2024 in consultatie te geven, niet gehaald.

De kroonleden van het college gaven op 30 juni 2023 aan dat zij de visie op de versterking van het toezicht op de advocatuur in grote lijnen als positief waardeerden overeenkomstig hun aanbevelingen. Wel wezen zij erop dat de transitiefase de nodige aandacht vraagt. De kroonleden steunden de keuze voor een nieuwe Onafhankelijk Toezichthouder Advocatuur (OTA) waarvan het bestuur bestaat uit een diverse mix van (voormalig) advocaten en niet-advocaten, die benoemd worden door de Algemene Raad van de NOvA op bindende voordracht van een externe benoemingadviescommissie. Ook waardeerden de kroonleden het dat de OTA-begroting en jaarrekening goedkeuring behoeven van buitenstaanders, in casu het college in een nieuwe vorm. Ook de keuze voor één centraal meldpunt voor het indienen van klachten draagt bij aan de eenduidigheid en helderheid voor burgers en bedrijven en aldus aan de gewenste versterking van het toezicht op de advocatuur. Een zorgvuldige lokale inbedding blijft uiteraard wel van groot belang.

Het college steunt deze visie nog steeds. Het college heeft dit in 2024 desgevraagd uitgedragen aan de NOvA en de staatssecretaris voor Rechtsbescherming.

4. DE STAND VAN HET TOEZICHT

Het waarborgen van de kernwaarden in de advocatuur is het hogere doel waar deken en het college van toezicht gezamenlijk voor staan. De deken is als toezichthouder in de zin van de Algemene wet bestuursrecht belast met het toezicht op de advocaten in het eigen arrondissement ten aanzien van de regelgeving in de Advocatenwet, de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki). Als systeemtoezichthouder draagt het college bij aan de bewaking en bevordering van de kwaliteit en integriteit van de advocatuur en de beroepsuitoefening van advocaten, in het belang van rechtzoekenden en de maatschappij. Het college toetst of het toezicht en de klachtbehandeling door de deken zichtbaar, onafhankelijk, effectief, professioneel en consistent worden uitgeoefend.

In deze paragraaf wordt uitgewerkt in welke mate de activiteiten van het college hebben bijgedragen aan de versterking van het toezicht op de advocatuur en de klachtbehandeling in het algemeen, en de verdere uniformering, professionalisering en het effectief toezicht in het bijzonder.

In het algemeen ziet het college dat het toezicht op de advocatuur verder professionaliseert, en steeds effectiever is. De effectiviteit van het preventieve toezicht neemt toe doordat deken meer risicogestuurd werken. Geconstateerd is dat de deken steeds meer uniform werken, en dat dat de klachtbehandeling ten goede komt. De omschakeling van steekproefgewijze benadering naar risico-sturing ziet het college als een grote verbetering. De risicosturing heeft in het verslagjaar en komend jaar voortgaande aandacht. De leidraad kwaliteit en integriteit die de deken opstelden heeft een positief effect op de cultuur in de beroepsgroep.

De communicatie tussen deken onderling en tussen deken en het college is verbeterd. Tussen deken en het college uit zich dat bijvoorbeeld in het proactief delen van informatie met het college. Deken werken onderling steeds meer samen in bijvoorbeeld het inwerken van nieuwe deken (via de dekenopleiding) waardoor zij sneller effectief hun werk kunnen doen. Ook permanente scholing van deken en orde bureaus, en het werken met portefeuillehouders draagt bij aan een verdieping op onderwerpen en effectiever toezicht.

Vooruitlopend op de ontwikkeling van een Onafhankelijke Toezichthouder Advocatuur blijven de deken en het college van toezicht onverminderd actief als toezichthouder in het huidige stelsel. In de uitvoering worden relevante ontwikkelingen betrokken. Het toezicht op de advocatuur ontwikkelt zich continue om professioneler en meer uniform te werken.

De volgende werkzaamheden zijn, zoals beschreven in de vorige paragrafen, opgenomen in het toezichtprogramma 2024:

- dekenbezoekronde;
- periodiek overleg met het dekenberaad; en
- signaalopvolging.
- periodiek overleg met algemene raad van de NOVA; en
- overleg met andere stakeholders.

Per onderwerp wordt kort benoemd wat de vooruitgang is geweest in het toezicht op de advocatuur.

Dekenbezoekronde

De bevindingen en aanbevelingen na de dekenbezoekronde zijn erop gericht bij te dragen aan de uniformering, professionalisering en het versterken van de effectiviteit van het toezicht. Het college heeft geconstateerd dat de aanbevelingen van het college uit 2023 dragen daar daadwerkelijk aan hebben bijgedragen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanbeveling zorg te dragen voor een uniform 'protocol inkomend deken', of de aanbeveling te bepalen hoe en wanneer aan het stappenplan uitvoering wordt gegeven om het risico gestuurde toezicht te versterken, vooruitlopend op de toekomstige herinrichting van het toezicht.

Het blauwe kader in paragraaf 2.1 geeft de bevindingen en aanbevelingen van de dekenbezoekronde 2024 weer. Onder andere stond de effectiviteit van toezicht en de klachtbehandeling centraal, ook volgend op de aanbevelingen uit de dekenbezoekronde 2023. Het meten van effectiviteit was ook onderwerp van gesprek met andere toezichthouders. De meeste toezichthouders worstelen met een definitie van effectiviteit. Voor effectief toezicht is in ieder geval van belang dat de verleiding om regels te overtreden wordt verkleind en de pakkans wordt vergroot. Daarbij is van belang dat er voldoende zicht is op de risico's binnen de beroepsgroep en sturing van de capaciteit van de toezichthouder op die risico's. Ook dat er in geval van (mogelijke) overtredingen adequaat wordt opgetreden. En dat het optreden ertoe leidt dat het ongewenste gedrag wordt weggenomen. Hiervoor is van belang dat de toezichthouder beschikt over informatie en dus bevoegdheden om informatie op te vragen. Maar ook dat de wijze van toetsing en handhaving objectiveerbaar en inzichtelijk wordt gemaakt.

Er is aldus geen eenduidige definitie voor effectiviteit van toezicht. Zoals het college ook in de inleiding op dit jaarverslag schreef, herkent het wel componenten waar het college op let bij de effectiviteit van toezicht:

1. wet- en regelgeving;
2. wet- en regelgeving zijn duidelijk voor de onder-toezicht-gestelden;
3. preventief toezicht houden;
4. in geval van niet naleving vindt handhaving plaats;
5. handhaving resulteert in gewenst gedrag.

Een mogelijke volgende component is ethisch handelen. In 2025 wil het college zich in samenwerking met partners zoals het Bureau Financieel Toezicht (BFT) verder verdiepen in effectiviteit en de meetbaarheid daarvan.

Periodiek overleg dekenberaad

In 2024 is het contact tussen het dekenberaad en het college verbeterd. Aan beide zijden wordt informatie proactief gedeeld, steeds met het doel om het toezicht op de advocatuur en de klachtbehandeling effectiever te maken en verder te professionaliseren en te uniformeren. Ook zijn afspraken gemaakt om bepaalde thema's die relevant zijn voor het toezicht op de advocatuur gezamenlijk te verkennen. Het ging onder andere om de inzet van de leden van de raden van de orden bij het toezicht. Verder is de opzet en informatie-uitvraag van de bezoekeronderzoek 2023 toegelicht. Ook was het college in dialoog met het dekenberaad over de herziening van het Toezichtkader door het college, een evaluatie van het dekenberaad, en het inwerkprogramma voor nieuwe dekens. Het jaarplan met ambities, speerpunten en prioriteiten die de dekens stellen voor hun toezicht op de advocatuur en de klachtbehandeling werd besproken. Tot slot kwamen actuele ontwikkelingen aan de orde, zoals de transitie van het toezicht op de advocatuur.

Het college heeft de overleggen met het dekenberaad als waardevol ervaren en daarmee de bevindingen en aanbevelingen voor de dekens praktischer kunnen inrichten. Naast dit formeel overleg nemen dekens in voorkomende gevallen contact op met het college om te informeren of informeel te sparren. Ook deze manier van informatie-uitwisselen komt de kernwaarden van de advocatuur ten goede.

Signaalopvolging

Het college heeft de overleggen met het dekenberaad als waardevol ervaren en daarmee de bevindingen en aanbevelingen voor de dekens praktischer kunnen inrichten. Naast dit formeel overleg nemen dekens in voorkomende gevallen contact op met het college om te informeren of informeel te sparren. Ook deze manier van informatie-uitwisselen komt het de zorgvuldigheid in de uitoefening van het toezicht van de dekens en het college van toezicht op de advocatuur ten goede.

Periodiek overleg NOvA

Door periodiek te overleggen met de NOvA, zijn de bevindingen die het college doet in het systeemtoezicht bekend bij de NOvA. De NOvA houdt hier rekening mee in beleidsvoornemens en consultaties door de overheid. Daardoor worden in nieuwe regelgeving de laatste inzichten van de systeemtoezichthouder meegenomen. Verder draagt het bespreken van de begroting en de financiële verantwoording bij aan een professionele relatie tussen de algemene raad en het college. Het college ervaart het periodiek overleg met de NOvA als waardevol en adequaat. Het overleg met de Algemene Raad van de NOvA is in 2023 en 2024 sterk verbeterd.

Stakeholdergesprekken

In de gesprekken met andere toezichthouders worden werkwijzen en nieuwe inzichten gedeeld. Dit komt de kwaliteit van het toezicht en het systeemtoezicht ten goede. Het college heeft aan de frequenties en inhoud van deze overleggen in 2024 meer structuur gegeven. Het college neemt de lessen van

andere toezichthouders mee in zijn werkwijze, en deelt ook informatie met de dekens. Een voorbeeld hiervan is de manier waarop de Nationale Ombudsman omgaat met veelklagers. Maar ook de manier waarop andere toezichthouders data verzamelen in het kader van risicogestuurd toezicht. Het toezicht op de advocatuur verbetert door de inzichten van andere toezichthouders toe te passen. Naar aanleiding van deze gesprekken zal het college aanvullend gesprekken plannen met de leden van de raden van de orden en het dekenberaad. Er worden opnieuw stakeholdergesprekken gepland om de te leren lessen verder uit te diepen.